

IPORTULA

Informatiu Cultural de Marratxi.

No 89, GENER 1990

GLOSES

UNA APOTECARIA PER A PORTOL

Que me sortís encertat
lo que vaig a fer voldria
si fos així quedaria
satisfet i conformat
jo tenc sa seguretat
que es poble en ple votaria
posar una apotecaria
a Pòrtol avui en dia
ja és pura necessitat

Un poble de bona gent
jo a Pòrtol definiria
trobar que se mereixeria
tenir-li un poc més d'esment
i dotar-lo pel moment
d'una apotecaria
que per vells i malalts seria
un gran aconceixement
perquè així es desplaçament
per comprar un medicament
al manco estalviaria

S'ha de fer sa feina neta
per tenir es poble content
i ara tot va malament
no en fan cap mai de condreta
no sé si sa papereta
mos ve de s'ajuntament
o de qualque altre estament
però mos fan sa punyeta
haver d'anar a Sa Cabaneta
per un trist medicament

MIQUEL MUT AMENGUAL

EL MONUMENT A L'OLLER

Ollers amics portolans
que tots ja pagau quota
molt més unics que sa roca
així ho fan els bons germans
vull tocar punts importants
no vos han fet lo que toca
per homenatge una bubota
que pareix una miloca
que és per fer por en es milans.

M'obligau a cada passa
de que li faci un glosat
sobre s'oller que han posat
per monument a sa plaça
o és que no en ve de raça
o que està mal col.locat
i uns quants pics he reparat
i m'he empegueït un poc massa
veure aquell oller que passa
que en veure'l acota es cap

Torna vermell de color
des rovell que ha agafat
en es que l'ha dissenyat
voldria conèixer-lo
tant senyora com senyor
que no quedi agraviat
perquè veig que no ha contemplat
mai un oller en funció
i si ho ha vist fa es colló
o no té formalitat.

Damunt es pont d'Es Caülls
es "xulos" que s'hi passegen
a moments se sempenegen
i qualque pic se copegen
devers es redol dets ulls.

Molts sa raó me daran
maldament sigueu profetes
perquè ses cases ben fetes
sempre ben fetes estan.

PAU FERRER

EL JUDICI AL BATLE.

Ja fa uns mesos i degut a la polèmica d'unes acusacions de l'oposició (PSOE) contra el Batle Guillem Vidal, sobre unes actuacions a nivell municipal per afavorir-se'n i aprofitar-se del seu càrrec, aquesta revista demanà en un Editorial que el Poble havia de saber la veritat i, si era precis, arribar al jutjat.

Per desgracia o per sort, aquest assumpte ha arribat al jutjat, i el dia devuit d'aquest mes es farà el judici al Batle Guillem Vidal, que haurà de demostrar la seva innocència, mentres que el PSOE, haurà de demostrar tot el contrari: la seva culpabilitat. Volem creure en la justícia.

DURANT EL MES PASSAT

-Nadal a tot el planeta.

-Polèmica per la no festivitats de l'Epifania del Senyor o dia dels reis a certs llocs de l'estat.

-Mikhaïl Gorbtxov va visitar el Vaticà i el Papa, en el que pentura és l'acte més important des de la primera guerra mundial.

-Va morir el jugador de bàsquet Fernando Martín.

-Van presentar-se un gran nombre de publicacions de la Conselleria de Cultura..... en foraster!.

-Polèmica per la suspensió de planejaments urbanístics a Mallorca i Menorca i la no suspensió a Eivissa i Formentera degut a la pressió que els batles d'aquestes illes feren sobre el govern. Així el govern incomplia un mandat del Parlament. Com acabarà?.

-Gorbtxov proposà la desnuclearització de la Mediterrània i en Bush no ho va voler!.

-Inundacions a Andalusia.

-Un nou èxit de l'Orquestra Simfònica de Balears.

-Repetició de les legislatives a un parell de províncies.

-Els diputats d'HB expulsats del congrés per no jurar adequadament la constitució.

-Les papereres de Palma, "empastenagades".

-Manifestacions rebutjant la ora del passeig marítim.

-Un pollenci, guanyador de més de 300 milions amb la primitiva.

-Dinamitada una preciosa cala de Deià. Segons sembla es volia construir il·legalment un solàrium de formigó. L'oportuna denúncia per part d'un veïnat evità una destrossa encara major. Magnífic exemple per part del veïnat i esperem que agafin i sancionin amb duresa els destructors.

-Rockefeller invertí a Balears. Esperem que no ens destruesqui més encara.

-En Felipe González en el debat d'investidura, va prometre que les autonomies del 143 es desenvoluparien. Ansiosament desitjam que així sigui.

-**"BUT SERIOUSLY"** una obra magistral, única, increïble i inigualable de Phil Collins.

-Turistes de l'Alemanya Oriental i de l'URSS cap a Balears.

-Fugí a Nova York Nadia Comaneci.

-Fins quan haurem d'esperar el Canal 33?.

4 DE FRESQUES

MIQUEL BOSCH I AUBA

L'SPORTING SANT MARÇAL DE BENJAMINS CAPD'AVANTER DE LA TAULA CLASSIFICATÒRIA.

L'Sporting Sant Marçal, de Benjamins, després de dur jugades 15 jornades, es troba al capdavant de la taula classificatòria del grup "C" de Palma, essent l'equip més golejador dels tres grups de Palma, juntament amb l'equip de S'Arenal.

El Sant Marçal ha fet 85 gols a favor i només sis pics s'ha hagut d'ajupir el seu porter per recollir la pilota de dins la seva porteria.

El Sant Marçal no ha perdut cap dels quinze partits disputats fins a la quinzena jornada.

UN CAMP DE GOLF A MARRATXI.

Dins la finca de Son Verí, i promocionat per Fernando Dameto i Cotoner, s'ha previst fer un camp de golf.

Aquest camp de golf tindrà una superfície d'uns 600.000 m².

FIRA DE FANG.

Ja se saben les dates en què es celebrarà la Fira de Fang de Marratxi. Els dies prevists per a aquesta Fira són del 30 de Març al 8 d'Abril.

BENEIDES DE SANT ANTONI.

Les tradicionals Beneïdes de Sant Antoni, a Sant Marçal, es faran el proper diumenge dia 21 de Gener.

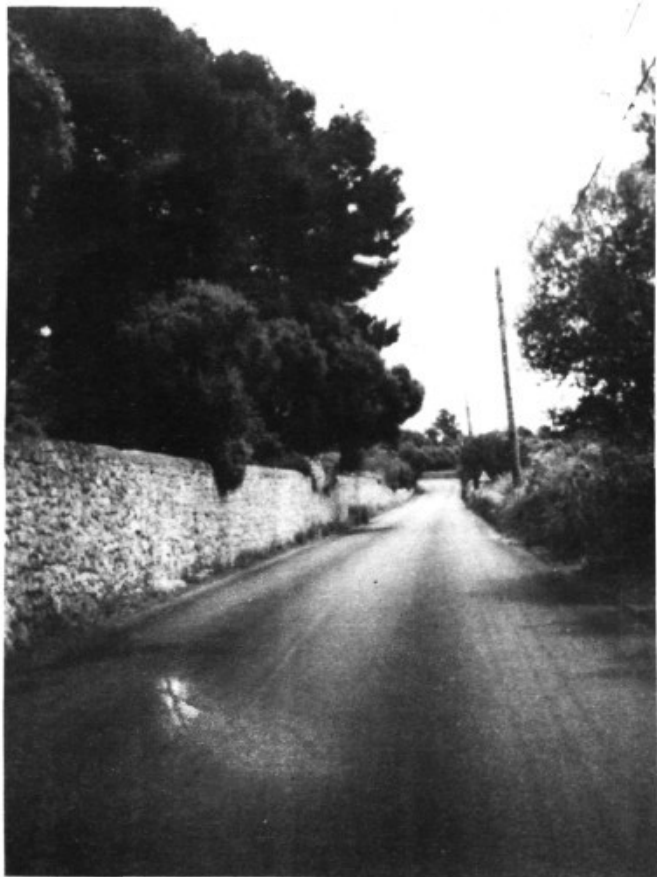
FESTES LOCALS.

L'Ajuntament ha triat ja les dues festes locals per a l'any 90. Els dies festius aprovats per la corporació municipal, són la segona festa de Pasqua i, naturalment, el dia de Sant Marçal.

NOUS BANCs A LA CAPELLA DEL FIGUERAL.

A la capella del Figuerol, un pic acabades les obres interiors, de les quals ja vàrem informar, ara hi han col·locat bancs nous. La qual cosa, juntament amb les millors fetes tant als finestrals, on s'han instal·lat noves vidrieres, com al cel ras, dóna una aspecte immillorable a aquesta capella.

NOUS DISCS DE SENYALITZACIO.

A l'entrada de Sa Cabaneta i Pòrtol, tal i com ja fa temps hi ha a Sa Cabana, s'han instal·lat uns discs de trànsit, on s'informa als conductors que la zona està vigilada per radar. Naturalment, tant com estima "LO NOSTRO" l'Ajuntament de Marratxí, aquests discs estan en Castellà. Mentre a altres Municipis, governats per partits dependents de Madrid, estan en Català. Per què deu esser?

VOLEN TOMAR EL PI DE LA PLAÇA DE L'ESGLÉSIA D'ES PONT D'INCA.

L'Ajuntament en comissió de govern i a proposta del Tinent de Batle Joan Juan Ramis, i a suggerència del regidor D. Gabriel Tomas Fiol aprovà demanar autorització per poder tomar el Pi que hi ha davant l'església d'Es Pont d'Inca.

PLANTACIO D'ARBRES I INSTAL·LACIO DE BANCs.

Mentres s'aprovà sol·licitar permís per poder tomar el pi de davant l'església d'Es Pont d'Inca, per una part, per l'altra a la mateixa comissió de Govern del nostre Ajuntament, i a proposta també del Tinent de Batle Joan Juan Ramis, s'acordà plantar arbres i col·locar bancs a la plaça entre els carrers Rector Llopart i Vista Alegre.

Al darrer plenari, abans d'acabar l'any 89, celebrat per l'Ajuntament és va aprovar oferir al M.E.C., uns terrenys per a la construcció d'un centre de B.U.P. a Marratxí.

Els terrenys oferts són dins Sa Cabana i els altres a Es Caülls, aquests darrers d'una superfície de 12.000 m². I Segons les discussions hagudes al ple, totes les forces polítiques del terme són favorables als darrers terrenys, ja que la seva ubicació a prop de l'estació del tren afavoreix el transport d'altres pobles propers a Marratxí.

MATINES A PORTOL.

El passat dia 24 de desembre a les 9 del vespre començaren les matines de Pòrtol. Foren unes matines normals i corrents on el sermonet el va recitar en Joan Miquel Canyelles, la sibil·la la va cantar na Caterina Moll i Mas i l'àngel el va cantar Baltasar Pocoví, ja que la nina que ho havia de fer estava malalta. L'assistència de la gent fou, com cada any, nombrosa.

OBRES A L'ESCORXADOR.

Des de fa uns dies, l'escorxador de Marratxí es troba en obres. Aquestes obres són per convertir l'antic escorxador en Casal de Cultura. Lloc on també se preveu instal·lar-hi la biblioteca pública.

CARMA, CONTINUA LA POLEMICA.

La polèmica entre l'escorxador de Carma i els seus veïnats no ha acabat, ja que les darreres notícies arribades a la nostra redacció són, per una part que el Batle ha signat un decret donant quinze dies per solventar els problemes; si no, es procedirà al seu tancament. Per l'altra el PSOE ha presentat denúncies davant l'Ajuntament i la Conselleria de Sanitat, i s'està estudiant la possibilitat de fer una denúncia al jutjat per delictes ecològics de l'esmentat escorxador.

Sa Cabaneta

DURANT AQUEST MES PASSAT HA ESTAT NOTICIA A SA CABANETA

- El greu accident que durant les passades festes s'ha produït a la plaça de Sant Margal quan un cotxe, amb cinc al.lots de s'Hostalot que venien de jugar als dardells del bar la Union, a prop de la una, topà contra varis pins amb un balanç de dos ferits molt greus i el cotxe, pràcticament nou, destrossat. El més increïble del cas és que aquest no és el primer accident que es produeix a la corba de l'església i, si qualcú no hi posa remei, no serà, per desgràcia, l'últim. També convendria que a moltes cantonades del centre de Sa Cabaneta, que fan un angle recte i la visibilitat és escassa, hi posassin miralls per evitar moltes topades que s'hi produeixen.

- La notícia, ja reiterada, de l'ascens de robatoris a Sa Cabaneta, donant-se la trista circumstància que a una pastisseria del poble els lladres visitaren dues vegades l'establiment en una mateixa setmana. Igualment va ser molt comentat que un dels robatoris es va cometre a les quatre de l'horabaixa, sense que ningú ho impedís. Manca d'infraestructura elèctrica i coordinació entre les forces públiques són considerades les possibles causes

d'aquesta escalada de delictes que estan atemorint la gent.

- El trist espectacle de la il.luminació nadalenca, repetitiva i sense cap classe d'imaginació, que pareix més com un fet obligat, però forçós que en lloc d'animar i alegrar les festes produeix una sensació de pobresa i tristesa, dubtant que algun municipi de l'illa sigui tan magre en aquest camp.

- L'excel.lent cavalcada dels Reis Màgics que novament organitzaren els del Club d'esplai "Es Campet", amb dues hermoses carrosses i gran nombre de patges i colors. Una nova felicitació per aquest grup que aglutina de cada dia més nins i joves de Sa Cabaneta i Pòrtol, essent un dels pocs col.lectius que funcionen al municipi.

- La conclusió de les obres realitzades a l'església d'Es Figuerol, que han produït un canvi total a l'interior, modificant-se les parets, forrant el sostre de fusta, incorporant noves imatges, entre les que s'inclou la de fra Juníper Serra, i altra quantitat de detalls que fan que actualment el recinte pugui ser considerat molt digne i amillorat.

XAVIER FORTUNY

Polícia

LA POLICIA MUNICIPAL INFORMA...

Desembre, dia 13.- Incendi a la ximenea de Ca's Coronell. Vingueren els bombers del CIM.

15.- Accident al Polígon Industrial entre una vespa i un turisme amb danys d'escassa importància.

18.- Fou traslladat a Son Dureta un jove que tengué un atac epilèptic.

28.- Incendi en una casa del c/ Weyler. Dues nines amb símptomes d'asfixia foren duites a Son Dureta per aquesta PM.

30.- Fou recuperat i retornat al seu propietari un vehicle robat.

(Informació facilitada pel caporal en funcions de la P.M. de Marratxi)

Es Pla de Na Tesa

"Betlem d'avui", el tema tradicional emmarcat en la nostra època.

MATINES '89

Enguany, les Matines d'Es Pla de na Tesa han estat ben lluïdes. Com sempre, i no hi podia faltar, hi hagué una bona Sibil·la, un angelet, els pastorets i el sermoner de la Calenda. Però enguany es començà per una representació d'un betlem vivent ambientat en l'època actual i això va ser una innovació molt positiva i molt agraïda per la gent.

En Mateu Salom és el director d'aquest grup de teatre infantil i en aquesta ocasió és també l'autor de l'obra titulada "Betlem d'avui". És una obra senzilla, ambientada a Mallorca, a la nostra època i amb personatges que trobam pel carrer diàriament. Segueix els fets que conta l'Evangeli sobre el naixement de Jesús, però els problemes que planteja són uns més acostats a nosaltres. Hi surten a relleu els problemes socials i la burocratització com un fet deshumanitzant. Va ser un debut molt afortunat i l'escenari i el dia de l'estrena no podien ésser millors: l'església i la Nit de Nadal.

Així doncs, reiteram la nostra enhorabona a aquests al·lots i naturalment al seu director per aquest magnífic treball. Que l'any que ve ens hi tornem reunir tots i que aquest any que comença vos doni tots els èxits possibles.

JOANA MARIA MATAS

Un moment de la representació "Betlem d'avui"

Marratxi 1989: Naixements i morts

RELACIO DE DEFUNCIONS DURANT L'ANY 1989 A MARRATXI

Pòrtol:

Maria Juan Dols (3-I)
 Pere Antoni Estrany Font (8-I)
 Apol.lònia Garau Seguí (20-I)
 Joan Serra Serra (18-II)
 Sebastiana Montserrat Fiol (27-II)
 Caterina Sans Frau (5-III)
 Josepa Vallés Borràs (8-III)
 Joan Palou Palou (28-III)
 Francesca Serra Barrera (18-IV)
 Pere Amengual Pocoví (7-V)
 Margalida Cañellas Mulet (14-V)
 Simó Borràs Batle (27-VII)
 Apol.lònia Seguí Sureda (5-VIII)
 Antoni Frontera Palou (13-IX)
 Antoni Mut Ferrà (20-IX)
 Jordi Munar Ramis (2-X)
 Francesca Delgado Tejado (24-X)
 Francesca Noguera Terrassa (28-X)
 Caterina Capellà Cañellas (1-XII)

Es Pont d'Inca:

Gertrudis Garcia Prieto (3-II)
 Dorotea Valero Aguilera (9-II)
 Josep Vidal Vidal (9-IV)
 Caterina Capellà Jordà (25-IV)
 Margalida Ribas Company (29-IV)
 Margalida Serra Martorell (25-V)
 Carme Company Capllonch (22-VI)
 Margalida Aguiló Forteza (24-VI)
 Caterina Artigues Adrover (26-VII)
 Joan Antoni Nieves Herrera (31-VIII)
 Gabriel Mulet Roca (15-XI)
 Bartomeu Martorell Nadal (15-XII)

Sa Cabaneta:

Joan Pizà Palou (8-II)
 Antònia Horguin Ortega (11-II)
 Miquel Busquets Ripoll (19-II)
 Francesc Juan Cañellas (9-IV)
 Caterina Llinàs Crespi (7-IX)

Es Pla de na Tesa:

Caterina Palmer Llabrés (10-II)
 Gabriel Santandreu Coll (1-VI)
 Nicolau Jordà Jaume (6-VI)
 Maria Ferrà Seguí (12-VII)
 Bartomeu Mayor Oliver (26-VII)
 Guillem Mateu Bisbal (30-VII)
 Pere Homar Bestard (21-IX)
 Joan Cañellas Cañellas (25-IX)
 Llátzer Hernández Jerez (28-XI)

Es Garrovers:

Santiago Garcia Vera (18-IX)

Es Figueras:

Juli Martín Moraleda

RELACIO DE NAIXEMENTS DURANT L'ANY 1989 A MARRATXI

Es Pont d'Inca:

Laura Rodríguez González (8-I)
 Xavier Jaume Mascaró (23-II)
 Maria Bonnin Morell (10-IV)
 Gaspar Moyà Homar (6-V)
 Ester Mendieta Socias (8-VI)
 Damià Darder Frontera (21-IX)
 Joana Maria Moratalla Villada (6-X)
 Rafel-Pere Seguí Tarongí (7-X)
 Bartomeu Vich Matas (6-XI)
 Lluís A. Moratalla Sánchez (11-XI)

Sa Cabaneta:

Maria Antònia Serra Salom (10-I)
 Mariana Serra Torres (30-V)
 Antònia Cañellas Ignacio (29-V)
 Josep Carles Cañellas Garcia (19-VI)
 Laura Cañellas Garcia (19-VI)
 Susanna Calafell Llaneras (17-VII)
 Andreu Lomas Font (17-III)
 Maria de les Neus Pou Serra (20-IX)
 Alexandre Rampoldi Roig (18-XI)
 Ma.Aurora Romaguera Cañellas (2-XI)

Pòrtol:

Jaume Sastre Guasch (4-II)
 Ma. Magdalena Xamena Cladera (11-II)
 Rosa Maria Pardo Juan (4-III)
 Antònia Amengual Serra (7-III)
 Elena Roderó Muñoz (25-VII)
 Apol.lònia Cirer Mas (4-VIII)
 Sebastià Coll Borràs (6-IX)
 Maria Isabel Ramis Morote (22-IX)
 Maria Montserrat Moll Amengual (6-X)
 Maria Cristina Juan Cirer (12-XI)
 Vicenç Salas Gomila (25-XI)
 Guillem-Marc Campins Adrover (29-XII)

Ca's Capità:

Marc Segovia Sans (2-II)

Es Pla de na Tesa:

Miquel Angel Ferrer Rosselló (10-III)
 Edgar Beltran Herraez (2-IX)

Es Figueras:

Ismael Emili Castaño Tarragó (13-IV)
 Tamara Adrover Vidal (11-V)

Nova sabateria a Pòrtol

Ja fa un parell de mesos que n'Angela Mestre, de Consell, casada amb en Felip "Matxo", de Pòrtol, ha obert un nou comerç a la Vila. Es tracta d'una sabateria que farà parella amb la que ja teníem al nostre poble, la de Ca'n Nofre.

En Felip i n'Angela tenen un infant de tres anys i així queda completa la família. Precisament fa poc temps els hem fet una visita per parlar del fet.

Entre una cosa i l'altra ja fa quatre mesos que obriren la nova botiga. Però l'esdeveniment ho pagava, així que un horabaixa de finals de desembre, molt fred per cert, vàrem fer comes fins allà.

Han instal·lat la sabateria a una sala de ca seva mateix, al carrer Major, prop de Sa Bassa. Ens contaren que tenint el comerç a la seva pròpia casa i no a un local llogat, encara que fos més a prop del centre del poble, els permet oferir més bons preus. Comentaren, a més, que avui en dia estar allunyats del nucli principal de la Vila no és un problema molt greu, donat que molta gent té cotxe i ja no hi ha res enfora.

De les raons per posar precisament una sabateria i no un altre tipus de comerç, ens digueren que n'Angela ja tenia certa experiència en el gremi

sabater, ja que havia treballat en el tall de la sabata. Partint d'aquest coneixement del sector, no li fou difícil decidir-se. En poc temps posà mans a la tasca i el resultat és per tots conegut.

A la seva botiga els visiten gent de totes les edats. Pareix ésser que fins ara els hi ha anat molt bé la venda. Sobre tot, ens digueren, s'han venut molt les sabates de pell, i esportives també. Ara esperen per a la propera temporada poder dur més sabates i ens digueren que a l'estiu hauran eixamplat l'oferta i disposaran de més articles per a la venda.

Un altre aspecte que cal tenir en compte a l'hora de valorar el fet de què s'obri un nou comerç en aquella part del poble, devers Sa Bassa, és que donarà encara més dinamisme a aquesta part de la Vila, que ha vist en pocs anys com neixien tres nous locals ben a prop seu. I també valorar que s'eixamplarà l'oferta del calçat, cosa molt important per a qualsevol poble.

I des d'aquí, res més. Només ens resta desitjar a n'Angela i en Felip que els vagi molt bé en aquest nou comerç que tot just ara obren al públic i que de bon segur serà positiu per al poble.

T.

Els nostres torrents

Les pluges caigudes els primers dies de setembre sobre la nostra illa van fer que la premsa parlàs dels nostres torrents. Aquestes pluges, caigudes amb molta intensitat i les condicions en les quals es trobaven els torrents, provocaren situacions que feia molts d'anys que Mallorca no vivia. Havíem sentit contar moltes vegades que els torrents havien revengut, entrat dins les cases, però mai amb aquesta violència.

El Llevant va ésser una de les zones més afectades. Les aigües dels torrents corregueren fora dels seus llits, inundaren els sementers, els marges s'esbaldregaren, els ponts quedaren embossats i les carreteres quedaren destruïdes, deixant incomunicats bona part dels pobles. Les aigües també entraren dins moltes cases i comerços i, fins i tot, duent-se'n vides humanes.

Tot això que passà fa poc temps al sud-est de Mallorca i a altres indrets de la nostra illa no pot caure en l'oblit. Per això em vull aturar en els fets que ajudaren i col·laboraren en l'acció destructora de les aigües dels torrents.

En primer lloc hem de dir que l'home ha oblidat el respecte pel seu entorn. Ha convertit els torrents en femers i s'ha oblidat que els torrents formen vertaders ecosistemes vius. Molts pobles, així com moltes empreses i polígons industrials aboquen encara les seves aigües brutes, els detergents, els olis lubricants, les pintures, els disolvents, etc. Aquests materials tenen conseqüències nefastes sobre els éssers vius dels torrents.

Però l'home no s'ha aturat aquí, ha continuat abocant bosses de fems, geleres, bidons de plàstic, rodes, restes d'obres, etc. Totes aquestes deixalles embossaren els ponts. Així l'aigua no corria i augmentava el cabdal dels torrents. També ajudà a l'acció devastadora, fent més importants les destrosses, el traçat de certes carreteres que obturaren el pas de l'aigua; així com vivendes, hotels i ports situats a les seves desembocadures.

Tots aquests factors, sobretot els darrers, ajudaren i afavoriren la violència de les aigües. Per això, ara, més que mai, sabem que els torrents s'han de tenir nets. Sabem que aquests

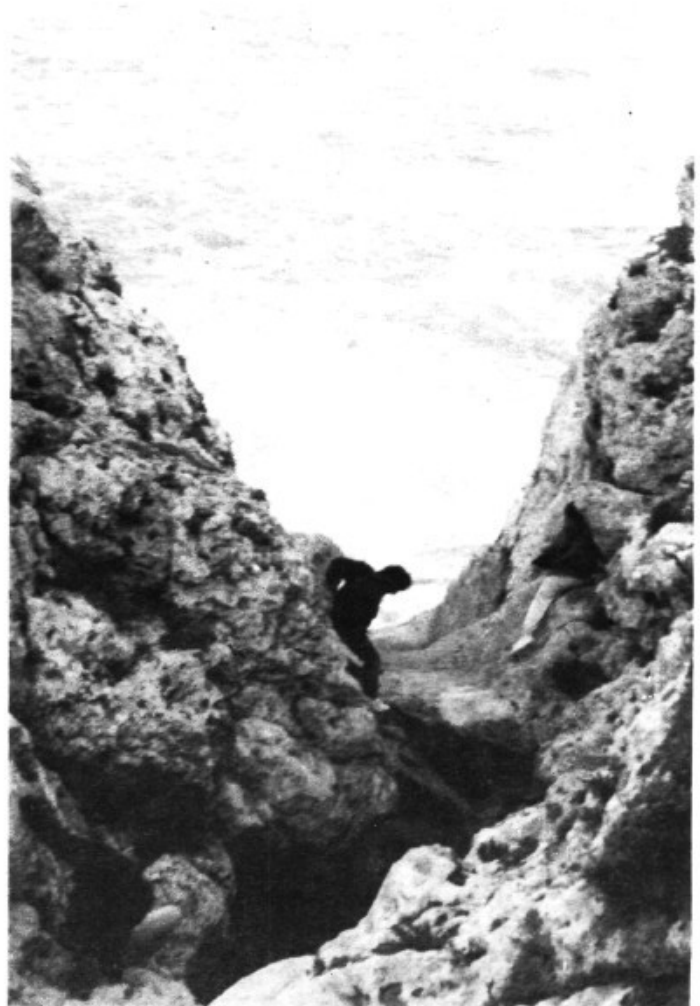

han de complir amb la seva funció que no és altra que la de deixar córrer l'aigua. No tirem deixalles dins els seus llits pensant que són clavegueres. No posem obstacles artificials que no permetin el pas de les aigües. Procurem ésser tots nosaltres els primers en respectar la naturalesa i també els primers en exigir que es respectin aquests ecosistemes que formen els nostres torrents. Tenint en compte que quan es romp la vida o la bellesa es corromp la persona, la societat.

Malauradament sabem que n'hi ha que van a la seva, que per fer doblers, destrossen el que faci falta. Per això és necessària l'actuació de les institucions. Aquestes haurien de prendre mesures per evitar les urbanitzacions que no respecten la naturalesa, que s'aixequen a qualsevol lloc, sense els permisos i informes necessaris i converteixen el paisatge en llocs lletjos.

Pel que sembla el Govern Balear ja ha començat la tasca de netejar alguns torrents. Però aquesta tasca no és gens fàcil, s'ha de fer amb molt d'esment, ja que es podria fer més mal que bé a la vegetació i a la fauna d'aquest ecosistema.

Nosaltres no podem oblidar aquests fets. Hem de lluitar contra tot això que explota i mata la natura i posa nostra pròpia vida i la de les generacions futures en perill. Tot canvi dins la natura que suposi alteracions greus ens afecta. Una natura malalta durà, prest o tard, una humanitat malalta. Aprenguem a fer les coses amb més seny, allà on pertoca i així com pertoca. Visquem més pacíficament amb la natura i lluitem a favor de la vida i de la pau.

DES DE LA CASA

DE LA VILA

RESULTAT DELS PREMIS DELS CONCURSOS DE LES JORNADES CULTURALS DE NADAL '89

Concurs de Betlems:
Grup MIJAC, d'Es Pont d'Inca.

Concurs de Fotografia:
Teresa Lujan Orfi (1er)
Montse Casulleras Corron (2on)
Joana Maria Nicolau Cabot (3er).

Concurs de dibuix.

Cicle inicial:
Xavier Gayero Gómez, La Salle (1er)
Sergi Marimon, Blanquerna (2on)
Joan Ripoll Romaguera, La Salle (3er).

Cicle mitjà:
Francesca Tomàs Rodenas, Blanquerna (1er)
Ma Laura Palou Barrera, Costa i Llobera (2on)
Margalida Ramis Capó, Costa i Llobera, (3er).

Cicle superior:
Francesc Bermejo Gómez, Blanquerna (1er)
Sebastià Roig, Blanquerna (2on),
Noemí Marimon Santamaria, Blanquerna (3er).

FOCATERES DE SANT ANTONI

N'hi haurà a tots els nuclis, organitzades en general per les comissions de festa habituals. A Pòrtol, però, se'n cuidaran els quintos.

Totes tendran lloc dia 16, exceptuat Es Pla de na Tesa on es faran dia 20. En aquest nucli hi ha comanats 1000 botifarrons per torrar, de franc.

A tots els nuclis l'Ajuntament hi aporta llenya i vi.

Amb motiu de sant Antoni sortirà un especial sobre Marratxí al diari Última Hora.

ESCOLA DE MUSICA

Ja s'han començat a comprar instruments per a la futura banda, concretament clarinets, saxos i flautes. Aquest mes hi haurà la selecció del professor que se'n cuidarà de la banda entre els tres candidats presentats.

La gent que encara es vulgui apuntar a les classes d'instrument per a banda hi és a temps, però no pot descuidar-se massa perquè la seva posada en funcionament és imminent.

BIBLIOTEQUES PUBLICUES

Del darrer cens de llibres es desprén que la de "Costa i Llobera" consta de 8000 volums i la de "Blanquerna" de 3500. Quant a publicacions periòdiques la primera en rep 38 i la segona 33

La biblioteca pública municipal del "Costa i Llobera", a més, compta amb una fonoteca, especialitzada en música clàssica i està en projecte posar-hi un apartat de videoteca.

Animam totes les persones que encara no coneguin aquests serveis, o que encara no els utilitzin a què es decideixin a fer-ho. Només cal fer-se un carnet de lector; tant les consultes com els préstecs són gratuïts.

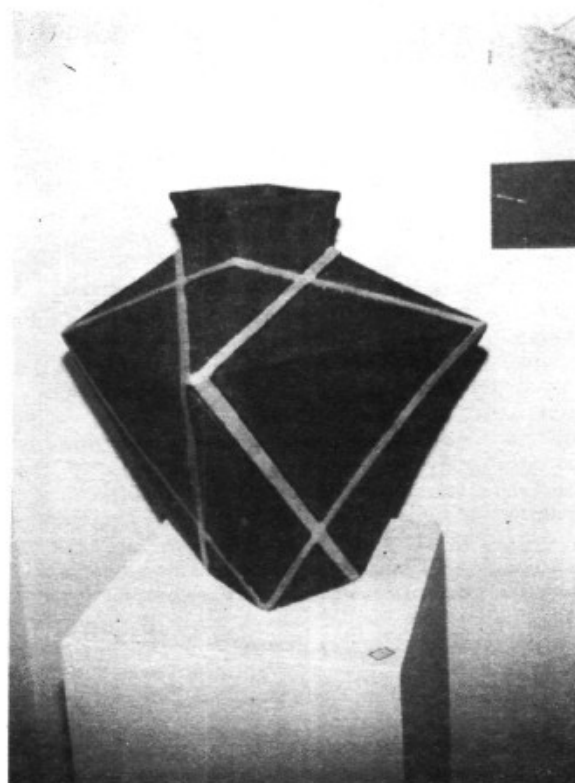
PLA D'EQUIPAMENTS ESPORTIUS

Darrerament l'Ajuntament s'ha adherit a un pla d'equipaments esportius signat amb la Conselleria de Cultura del Govern Balear i el Consell Superior d'Esports.

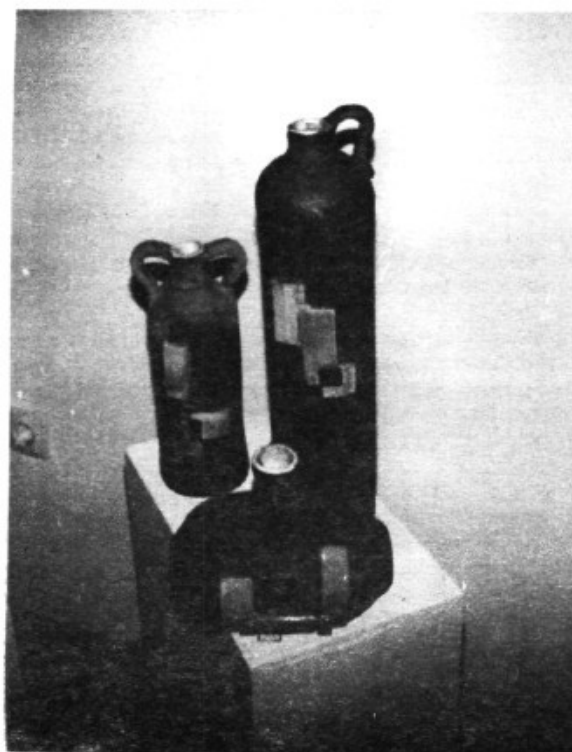
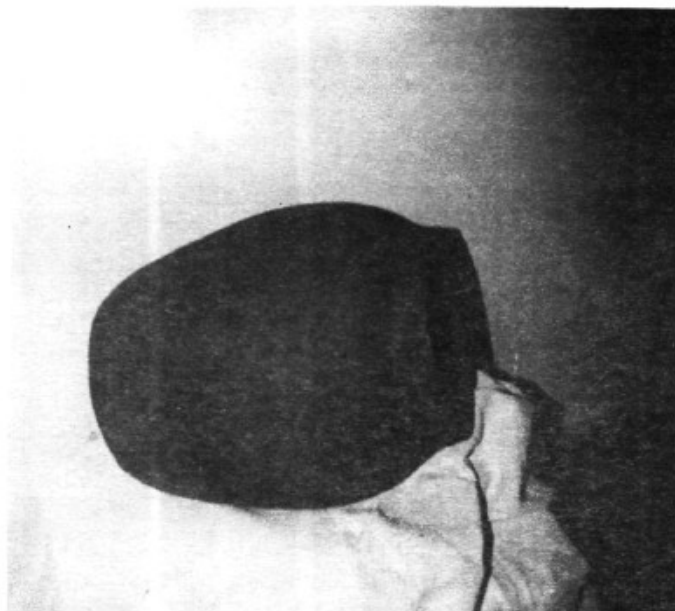
Es tractaria de fer un poliesportiu al "Costa i Llobera" i un altre al "Blanquerna" que podrien estar en funcionament en un termini de quatre anys. Constarien d'unes pistes cobertes d'uns 600 m2 i podria ser utilitzat, fora de jornada escolar, per tot el poble.

PÒRTULA

Exposició a la Casa de Cultura

El mes passat tingué lloc a la Casa de Cultura de Sa Cabaneta una exposició col·lectiva dels artistes Pilar Sastre, Vicenç Sastre, Núria Lluís i Biel Bonnin. Vos n'oferim una petita mostra.

UN LLIBRE, UN DISC, UNA PEL·LÍCULA

UN DISC RECOMANABLE

No hi ha millor regal de Nadal que aquest disc. Una vertadera obra d'art. Tot aquell que es consideri amant de la bona música, ha de tenir a la seva discoteca aquesta peça d'or. El disc elegit aquesta setmana és el genial elepe "A Momentary Lapse of Reason", del grup Pink Floyd.

Està pràcticament tot compostat pel vocalista i guitarrista del grup, David Gilmour, que és, sense dubte, uns dels grans genis de la nostra era. El disc, en principi, per reflexionar damunt tots els seus detalls, s'ha de sentir quatre vegades: una primera vegada, per centrar-se en el disc i conèixer les meravelloses melodies. Una segona vegada, per comprendre i captar el sentit i el valor que té. A la tercera audició, hem de fixar-nos en la percussió dels temes, en la màgica aportació dels teclats i en la perfecta orquestració en general. I una darrera vegada, per sentir els meravellosos i genials poemes musicals, interpretats per la guitarra elèctrica de David Gilmour, que desprèn un so electrònic i profund.

Els tres primers punts mencionats són de fàcil interpretació però el darrer té una molt difícil assimilació, degut a la seva inigualable perfecció.

Cal dir, que aquest és un dels millors discs de l'actual música moderna, i si per alguns és considerat tan sols com un bon disc, per uns altres és considerat com una impactant i brillant joia musical, que reflecteix la culminació del rock simfònic.

JAUME TUGORES I BERGA

GHOSTBUSTERS II O ELS ANYS QUE VAM VIURE PERILLOSAMENT.

Els grans mestres del cinema: Ford, Lustbitch, Capra, Huston, han anant desapareixent al llarg de tots aquests anys (al menys respecte al cinema). Després d'ells ha vingut la misèria.

Els directors actuals, són quasi sempre avorrits i poc originals; una joguina en mans de les productores. El que ara importen són el interessos comercials per damunt de la creativitat del realitzador i de la personalitat del film. Naturalment que hi ha bons directors, i molt bons!. Coppola, Allen, Levinston, Pollack, Spielberg són autèntics genis de la gran pantalla, autors moltes vegades d'autèntiques meravelles.

No és aquest el cas de la pel·lícula que ens ocupa: Ghostbusters II. Se'm fa difícil comentar aquest cúmul d'insuportables, insufribles i tediosos despropòsits. És un clar exemple del cinema comercial al que abans m'he referit.

L'argument és estúpid, simple i insuficient, ja que no hi ha sols argument secundari que realzi el plantejament principal que per cert ademès d'avorrit és bastant penós. Els guions s'enfonsen, sense que el director (Ivan Reitman, sense comentar) faci cap intent per salvar-los. El tal Reitman dona una lliço del que és no tenir recursos. Abandona a la seva sort a uns actors que no poden treure el mínim suc als seus personatges.

Es és incompreensible que Sigourney Weaver acceptàs aquest treball (dinners, diners).

Però si tots aquests defectes són comuns en els films d'aquest tipus, el més trist és que la pel·lícula ni tan sols aconsegueix el seu objectiu: fer riure l'espectador. Els "gags" són dolents i poc originals. I per culminar aquesta gran obra, tenim una exhortació al patriotisme americà i a la bona voluntat dels newyorquins, tan depriment que no val la pena ni comentar.

Això no es seriós... Si Ernest Lustbich aixecàs el cap...

ANTONI RUBI

MARY RODGERS "LA TELE BOJA",
(L'Esparver. Edicions de La Magrana)

Mary Rodgers: viu a Nova York i és mare de cinc fills. la seva raó d'escriure novel·les és la de donar una oportunitat als nins i nines, de fugir encara que només sigui per una estona de llurs vides, ja que ella mateixa odia ser nina.

Ha escrit novel·les com "Quin dia tan bèstia!", una de les novel·les seves amb més èxit; "Un estiu capgirat" i "La tele boja".

En els tres llibres els personatges són els mateixos, els principals són: Boris, Annabel i Cara de Mico.

COMENTARI DE L'OBRA.

Retrobam els protagonistes de les seves tres obres anteriors. En aquest llibre en Cara de Mico li compra un televisor a en Boris per entretenir-se arreglant-ho, el televisor era molt vell i estava romput. Cara de Mico aconsegueix arreglar-lo, però aquest televisor no és normal, el vell televisor funcionava amb un dia d'antelació.

Amb aquest descobriment imaginau-vos quantes sorpreses i aventures tendran aquest tres joves.

MIQUEL VICTOR SBERT

GABRIEL A. VICH

EL MILLOR OIENT

Per una vegada en la meua vida, vos diré la veritat: gaudesc moltíssim de cada un dels concerts de la nostra orquestra recent nada. El primer dia, el del concert inaugural me'n vaig dur una increïblement bona impressió, i des de llavors he de dir que mai m'ha decepcionat. També cal dir que una orquestra era material nou per a mi. En la meua curta vida mai havia tengut l'oportunitat d'assistir a un concert d'una orquestra simfònica o filharmonica, encara si havia escoltat amb gust petites orquestres de cambra, quartets, etc. Així doncs, la nostra orquestra omplia un buit important que hi havia en la més que pobre i ignorant vida musical d'aquest humil col·laborador de Pòrtula.

Des del primer concert, em vaig fixar amb un oient molt singular. L'Auditori estava ple a rompre, i es respirava en l'aire un ambient de misteri "Hitchconia", a la vegada que es deixava percebre una mica de satisfacció anticipada per part dels que coneixiem a fons els darrers caminars de l'orquestra i sobre tot dels seus organitzadors. I allà estava ell, espectant com el que més i disposat a empassar-se tot el concert, per llarg que fos, impacient davant el seu començament. Ell (o ella) és un infant que hores d'ara té uns pocs mesos de vida i que amb esforç controla el seu encara desmesurat caparrí. Aquest infant es creix amb la música, li dona vida i ja des del principi volia que la seva mare l'aixecàs i el posàs a una alçada suficient com per veure la font dels meravellosos sons: l'orquestra. No va dir ni pruna en tot el concert, i de tant en tant se'l veia com pegava amb enorme gust un parell de xupades a la xupa que en els moments de màxima

concentració li penjava una mica de la boca. No podia tenir els ulls més oberts del que els tenia, admirat i sorprès com tots nosaltres. Aquell infant no sols escoltava la música, la sentia i la vivia.

A la vegada, donà tota una lligo als assistents del que és un comportament correcte a una sala de concerts. Sempre he pensat que a l'Auditori hi ha més malalts que en tot Son Dureta i els dispensaris de la SS. junts. El públic no para de tossir i fer atxems durant tot el concert (pensau, milions i milions de microbis, mucoses i virus per allà volant...). Ell no. Res. Ni una remugada, ni un petit plor. Tot un exemple. Tan sols atenció i escolta. Sense cap dubte, el millor oient que hagi anat mai per l'Auditori.

El darrer concert abans d'escriure aquest article va ésser el que va donar el trompista Vicente Zarzo. I en aquell concert, succeí quelcom meravellós. El nostre amic oient de tan sols uns mesos de vida es disposava a escoltar un altre dels seus concerts preferits. Aquell dia, en tota la nit remugà tan sols una vegada. I res més, però el millor de tot va ésser el moment en el qual ha va fer... Zarzo estava tocant en solitari la seva trompa quan es disposava a fer un grup de notes d'alta dificultat. I la darrera sonà esquerdada... fet al qual el nostre oient contestà amb un remuc com mestre que renya l'alumne. Es veu que aquella mala nota no li agradà, va trobar que allò no estava bé i decidí comunicar al solista que allò no era així. Donat que no sap dir paraula li dedicà una remugadeta com qui diu "això no m'ha agradat".

Sé que molts pensareu que és casualitat. Pentura sí. Però vos he de confessar que el pensar que va ésser un fet intencionat per part del meravellós infant músic, senzillament, m'encanta.

Viatjar al passat

Per una estona em sent un viatger. Si, probablement m'agradaria viatjar d'un lloc a l'altre del món, però sense frissors. Intent imaginar-me els grans viatgers de tots els temps, però em fix especialment en els del segle XIXè, els romàntics, per ser més exactes, asseguts en el menjador de la fonda d'un poblet més o menys ignorat, prenent notes que llavors esdevindrien articles, cròniques o llibres.

Els del segle XIXè eren viatgers solitaris i apassionats, com no podia ser d'altra manera, d'acord amb el tarannà de l'època. Si els agradava allò que veien o sentien, no feien gaire esforços per dissimular el seu entusiasme; pel contrari, si no els agradava el caràcter de la gent o el paisatge que havien visitat, no s'estalviaven paraules de desprecis. En aquest sentit eren bastant més sincers que els crònistes de viatges d'avui en dia, els professionals vull dir, que d'una manera o altra es veuen quasi en l'obligació de parlar bé de les terres que visiten. ¿Per ventura heu vist darrerament algun article o reportatge que parli en forma negativa d'alguna població, comarca, província o regió del "país de les autonomies"?

Avui dia, viatjar s'ha convertit en un article de consum més i, el que és pitjor, s'ha perdut el sentit de l'aventura, en alguns casos, i el sossec, en uns altres.

Em qued amb la imatge del vell viatger vuitcentista, mig tuberculós, correctíssimament vestit, tapat amb capell alt, probablement amb la cara

ocupada per barba, bigoti o llarguissimes patilles, i, normalment, sempre amb doblers a la butxaca, aprofitant-se de la inevitable inflació dels països que visitava. A la petita habitació de la fonda, il·luminat just per una trista espelma, el viatger passava les hores de vetlla omplint blanquissims fulls de paper, usant tinta negra. Pel finestró entraven els laments de l'òliba; l'udol del vent, el murmurí suau de la mar, el monòton cant del gall o el soroll de la pluja.

Era, evidentment, un altre món. No vol dir que fos millor, simplement era diferent i, sens dubte, comparant-lo amb l'actual, tenia alguns al·licients. Hagués estat interessant conèixer-lo. Sens dubte.

RAMON TURMEDA

ELECCIO DE NOVA JUNTA DE L'A.P.F.M.

Durant la darrera assemblea general de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca tengué lloc l'elecció de nova junta directiva, que ha quedat de la següent manera: Carles Costa (de Sant Joan), president; Gaspar Sabater (de Dijous, Inca), vicepresident; Maria Galmés (de Flor de Card, Sant Llorenç), tresorera; Nofre Arbona (de Bona Pau, Montuiri), secretari; Jaume Casasnovas (de Veu de Sòller), Rafel Ferrer (de Perlas y Cuevas, Manacor) i Gabriel Fiol (de Montaura, Manacor de la Vall), vocals. Els enviam la més efusiva enhorabona, oferint-los la nostra col·laboració en la mesura de les nostres possibilitats i desitjant que tinguin encert en la seva gestió.

Racó d'història

Creim interessant reproduir la carta que el 7 de gener de l'any 1815, fa cent setanta-cinc anys justs, va enviar un dels nostres padrins a la Reial Audiència. Es un valuós document sobre la vida dels ollers i el entorn socio-econòmic. L'original és en castellà.

"Excm Senyor: Joan Serra, oller natural i veïnat de la vila de Marratxí submissament exposa que V.E. s'ha dignat nomenar-lo batle reial de l'esmentada vila, i l'exponent, a més de considerar-se incapaç de dur a terme l'ocupació i encàrrec que hom li ha confiat, és un pobre artesà amb la càrrega de dona i set fills pupil·lars, sense altres béns que la casa on habita en la qual té la fàbrica d'oller, i només treballa greixoneres i viu del seu diari jornal, amb el qual manté la

seva dilatada família, i per poder-ho fer després de treballada l'obra la du a vendre els dissabtes a Ciutat i entre setmana la du als pobles de la muntanya, de manera que només és a ca seva els dies que necessita per coure i treballar l'obra, i no es pot descuidar un instant, que no manqui a l'obligació de la subsistència de la seva família, procurant tot estalvi i estant tot el dia sobre la feina i encara no li basta per mantenir-la, per la qual cosa ha hagut de cercar arbitris i l'Intendent li concedí l'alfolí que té a ca seva, que despatxa la seva dona, i per això li és impossible l'exercici de la Batlia, a no ser amb el gravíssim perjudici de quedar arruïnat i haver de contreure molts de deutes, que no podrà satisfer, per la qual cosa així com millor pugui implora a V.E. per a l'exoneració de l'encàrrec de Batle que hom li ha confiat..."

LA CUINA

DELS
NOSTRES

PADRINS

La recepta d'aquest mes també ens l'ha cedida una portolana anònima. Tan sols vos facilitam les seves inicials, M.O.C., per a que proveu les vostres aptituds com a detectius, intentant descobrir la seva identitat.

No ha estat fàcil trobar qui ens cedís la recepta que seguidament podreu llegir. Per això demanam a tot el poble que, de cara a propers mesos, si qualcú es vol oferir per donar una recepta original o que li sàpiga donar un toc especial, o si coneix qualcú que tal vegada en pogués cedir una, per favor no es torbi a fer-nos-ho saber.

Però deixem estar les incidències i passem a la recepta, que és el que de veritat interessa. Avui toca una de tacons (callos), que molts de vosaltres ja coneixeu però amb unes herbes que m'han assegurat que els fan quedar molt bons i molt gustosos. La proporció d'ingredients no ens l'han poguda facilitar, però això no serà problema per a qui tengui certa experiència culinària. Aquests són els ingredients:

Pota	
Morro	
Galta (Tot ben net i pelat)	
Butza (millor si és tot carn de vadell)	
Moraduix	Julivert
Fenoll	Farigola
Api	Alfabaquera
Assenyorida	Picant

Romani	Anou moscada
Herbasana	Un poc de clavell
Sal (en proporció a la quantitat de carn)	
Cal afegir que no s'hi ha de posar mai llorer.	

Per començar, es posa la butza a bullir mitja hora. Després s'escola i se tira el brou que surt. Lavors es posa a bullir la pota i el morro amb aigua neta o brou (si no, no és necessari). Mitja hora més tard s'hi afegeix la galta i es bull fins que és cuit. Se manté així dues hores i mitja o tres hores, sempre segons la carn (com més tendra, més poc temps s'ha de bullir).

Ara es treu tot de l'olla, es deixa refredar i es talla en petits trossets.

S'ha de fer un bon sofregit amb molta ceba i tomàtiga. Quan és cuit es posen unes cullerades de farina per sofregir amb la ceba i la tomàtiga. Quan la farina ha sofregit dos o tres minuts s'hi tira un raig del brou que ha quedat de bullir els altres ingredients. Llavors s'escola bé per a que no quedi cap mica.

Després s'agafa una casseroleta i es posa un raig del brou mateix. Dins aquesta casseroleta s'hi posen totes les herbes esmentades excepte el picant, l'anou moscada i el clavell. En aquest moment és bo posar-hi un tassonet de vi sec. Es fa una infusió i llavors s'escola tot i se posa dins el brou del sofregit.

Si és necessari s'afegeix brou. Després s'hi posa el picant, l'anou moscada, la sal i molt poc clavell.

Tot seguit es mescla tot i es deixa bullir un poquet fins que prengui el gust. I bon profit!

T.

MÚSICA

VISTA

I.- Existeix un enregistrament considerat de referència del "Don Carlo" de Verdi, dirigit per Herbert von Karajan i que sorgí arran d'una nova posada en escena a Salzburg.

En ell Mirella Freni, la soprano italiana, mai no ha aconseguit captar-me. La seva "Isabel de Valois" mai no ha estat de la meva agradositat.

II.- Acab de sentir, al viu i al Liceu, una "Manon Lescaut" de Puccini protagonitzada per Mirella Freni.

He de reconèixer la genialitat de la cantant. En el segon acte em va transportar.

A la fi l'he redescoberta

PERE ESTELRICH I MASSUTI

PRECISAMENT AQUEST MES...

19

Fa 175 anys (gener del 1815)

Juren el càrrec els nous regidors: Joan Pizà, Pere Capó, Vicenç Rosselló i Francesc Palou. Martí Amengual és el síndic procurador.

Joan Serra, batle triat per la Reial Audiència, presenta un escrit demanant l'exempció del càrrec per motius d'economia familiar. Joan Garau és el nou batle reial.

Els honors Miquel Mulet i Miquel Nadal menor juren els càrrecs de diputat i síndic personer, respectivament.

En fa 150 (gener, 1840)

Es preparen les llistes d'electors de les properes eleccions a diputats a corts i senadors.

En fa 125 (gener, 1865)

Prenen possessió del nou càrrec: Bernat Nadal, batle; Jaume Bibiloni, 1er tinent de batle; Montserrat Canyelles, 2on t. de b.; Miquel Ma Simonet, Bartomeu Amengual, Joan Canyelles, Jaume Togores, Joan Ramis, Marçal Serra i Miquel Frau, regidors; Francesc Serra, regidor síndic.

Demanen al director de camins veïnals que es presenti quan pugui a marcar la línia del nou camí de Son Verí.

En fa 100 (gener, 1890)

Renovació de regidors. El batle és triat entre ells, per votació. L'Ajuntament queda constituït per:

Francesc Serra i Sastre, batle; Miquel Serra i Jaume, 1er t. de b.; Jaume Crespi i Sans, 2on t. de b.; Bartomeu Carrió i Ramis, Síndic 1er; Josep

Serra i Barrera, síndic 2on suplent; Guillem Rigo i Carrió, Jaume Figuerola i Tugores, Miquel Canyelles i Santandreu, Antoni Crespi i Sans, Marçal Bestard i Serra, Bernat Nadal i Planes, regidors.

Es constitueixen les comissions permanents, dividides en les següents juntes: d'obres i camins, d'aigües, local d'instrucció pública, de sanitat, de pressuposts i comptes.

S'ha de netejar el torrent de Coanegra.

En fa 75 (gener, 1915)

La comissió de sanitat rep les queixes d'uns veïnats d'Es Pont d'Inca sobre els inconvenients del lloc actual de l'es-corrador.

També uns veïnats pont-d'inquers protesten perquè encara no s'han tomat les portes que intercepten el camí de Son Capellà. L'Ajuntament acorda fer-ho ràpidament.

En fa 50 (gener, 1940)

Tornen demanar al cap de la delegació de la Cia Telefònica la instal·lació de la central d'Es Pla de na Tesa en el C/ Weyler, ja que encara es troba situada a la fàbrica de teixits del Sr. Cabrer, devora Ca's Miot, i resulta incòmodament lluny per als habitants.

Permisos concedits: a Jaume Rotger Coll per edificar un xalet en el c/ B de Son Verí. A Jaume Bestard Barrera per construir una casa en el límit de la urbanització de Son Verí amb el C/ Oleza.

Aviat començaran les classes nocturnes per a adults.

La inspectora de primer ensenyament ha fet una visita d'inspecció. Entre altres coses observa que l'escola de pàrvuls de Sa Cabaneta té una assistència inferior als deu nins; proposa suprimir-la.

Les següents entitats de població s'han suprimit com a tals, integrant-les a altres nuclis del terme: Sant Marçal, Ca'n Mulet, Son Cós, Son Verí, Ca'n Farineta, Es Caülls, Es Coscois, Sa Cabana, Ca's Coronell, Ca's Sastret, Ses Cases Noves, Son Frau i Son Macià.

En fa 25 (gener, 1965)

S'aprova definitivament el projecte de parcel·lació de la finca Ca'n Güia, d'Es Pla de na Tesa, presentat per Pere Amengual Cañellas.

Llicències municipals: per al traspàs del cafè Sa Quadra d'Es Pla de na Tesa, de Joan Romaguera Horrach a Francesc López Requena; a Joan Cifre Llompart per construir un cobertís per instal·lar-hi una fàbrica de biguetes, a Ca'n Pol; a Salvador Per Humbert per construir una vivenda a Ca's Enegistes; a Josep Pons Mercadal per construir 2 vivendes en el C/ Sant Alonso; a Caterina Seguí Vidal per construir un edifici de 5 vivendes en el C/ Sant Alonso; a Pere Sabater Soler per construir vivendes en el C/ Son Llebre; a Bartomeu Fiol Coll per construir una vivenda a la travessera del C/ Son Alegre; i a Joan Santos Roig per construir una vivenda en el C/ Son Llebre.

B i e l

C O L . L A B O R A D O R S: Xisco Busquets, Antoni Canyelles i Oliver, Bartomeu Cardell i Fluxà, Pere Estelrich i Massutí, Pau Ferrer, Antoni Pere Font i Munar, Miquel A. Font i Villalonga, Xavier Fortuny, Pere Gil, Jaume Miralles i Ferrando, Bonifaci Molada i Pradas, Bartomeu Moll i Mas, Miquel Mut i Amengual, Melcion Puigserver i Canyelles, Antoni Roca i Jerez, Antoni Rubí i Gómez, Vicenç Sastre i Arrom, Miquel Víctor Sbert i Gutiérrez-Otero, Cristòfor Tries i Serra, Jaume Tugores i Berga, Gabriel A. Vich i Martorell.

PORTADA, DISSENY I CONFECCIÓ GRÀFICA: Miquel Mut i Sureda

CONSELL DE REDACCIÓ: Pere J. Amengual i Bestard, Miquel Bosch i Auba, Rafel Creus i Frontera, Biel Massot i Muntaner, Joana Maria Matas i Alomar, Bernat Palou i Creus.

Imprès als tallers "Apòstol y Civilizador" (Petra)

D.L.: PM 529/81

S'Escola Vella s/n
07141 Pòrtol

Nº 89,
Gener del 1990

AQUELL TEMPS

Diada de primera comunió a l'església vella de Pòrtol. Eren els anys cinquanta.

Fotografia gentilmente cedida per Caterina Penya "Porreta".